

ความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอน หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ ในวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
OPINIONS OF STUDENTS ON TEACHING AND LEARNING
IN POLITICAL SCIENCE CURRICULUM
AT BURIRAM BUDDHIST COLLEGE

—♦♦♦—
¹ณัฐพงศ์รัช กุรัตนธรรมา

¹Natphongtach Kurattanma

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

Natphongtach_k@gmail.com

Received July 25, 2019; Revised November 12, 2019; Accepted December 19, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ในวิทยาลัยสงฆ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จำแนกตามสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพ ช่วงอายุ และชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนสาขาวิชารัฐศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 111 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ประกอบด้วยคำถามด้านละ 15 ข้อ ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

¹ อาจารย์, ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที (T-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ในวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) นิสิตมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านการให้บริการอื่น 2) นิสิตมีสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นนิสิตชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 กับชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นด้านการให้บริการอื่นๆ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความคิดเห็น; การเรียนการสอน; สาขาวิชารัฐศาสตร์

Abstract

The objectives of this research included: 1) to study the opinions of students towards the teaching in Political Science Curriculum at Buriram Buddhist College; 2) to compare the opinions of students classified by personal status of the respondents including marital status, age and the year studying. The sample consisted of 111 undergraduate students enrolled in Political Science Curriculum in the second semester of the academic year 2014. The instrument used in the research was a questionnaire with rating scale of Likert method. The questionnaire consisted of 15 questions in each aspect. In quantitative data collection, data were analyzed with a computer program. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, average, standard deviation, comparison through T-test and a one-way analysis of variance (One-way ANOVA). The results of this research were as follows. The overall opinions of students on the teaching in Political Science Curriculum at Buriram Buddhist College was at a high level. When it was considered by aspect, it was found as follows. 1) The opinions of students towards teaching and learning in all aspects were at a high level and it could be chronologically

arranged from the highest to the lowest levels as follows: teaching and learning media; teaching and learning; assessment and evaluation; and provision of services. 2) The overall opinions towards Political Science Curriculum of students with 4 different aspects of status according to personal factors were not different. There was an exception of the different opinions between: the first and the second year; the second year and the third year; and the fourth year and the second year that they had different opinions on provision of services with statistical significance at the level of 0.05.

Keywords: Opinions, Teachings, Political Science Curriculum

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็กและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

การศึกษาที่จัดกันอยู่ในปัจจุบันเป็นผลที่เกิดมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมและการพัฒนาเทคโนโลยี เมื่อราว 200 ปีที่ผ่านมา จนกระทั่งยุคปฏิรูปสังคมที่เกิดขึ้นในประเทศตะวันออก โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาเมื่อ 100 ปีที่ผ่านมาที่เรียกว่า ยุคก้าวหน้า (Progressivism) แล้วแผ่กระจายแนวคิดไปสู่การศึกษาแนวใหม่ที่มุ่งแสวงหาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีและพัฒนาคนเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ในทุกภูมิภาคของโลก โดยมุ่งพัฒนาคนเพื่อความเป็นเลิศที่ส่งผลมาสู่ปัญหาสังคม ครอบครัว และบุคคล กล่าวคือสังคมที่ขาดความรัก ความเมตตา เกิดอาชญากรรม ยาเสพติด ฯลฯ ที่เรียกว่า “การล่มสลายของสังคม” ครอบครัว

ที่โดดเด่น มุ่งทำงานหาเงิน ต่างคนต่างอยู่ ที่เรียกว่า “ครอบครัวขาดความอบอุ่น” และบุคคลที่มุ่งหาประโยชน์ส่วนตัว เห็นแก่ตัวขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ที่เรียกว่า “เป็นคนที่เห็นแก่ตัว” เป็นการศึกษาที่ทำให้คนงมงายไม่รู้จักชีวิตตนเอง ไม่รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคม ชุมชน และสังคมโลก ไม่รู้จักว่าอะไรคือความจริง อะไรคือความเท็จ ไม่รู้จักคุณค่าและความดีงามในความเป็นมนุษย์ ดังตัวอย่างการศึกษาที่จัดการแข่งขันทางวิชาการที่เน้นคะแนนจากการสอบผลสัมฤทธิ์ทางเนื้อหา มิได้วัดความรู้ความสามารถทางสังคม สิ่งแวดล้อม และคุณธรรมจริยธรรม การศึกษาที่สร้างค่านิยมในการบริโภคทรัพยากรอย่างไร้ขอบเขต ได้แก่ การสร้าง แบรนดและการออกแบบสิ่งของอุปโภคบริโภค และแม้แต่การพูดถึงของเก่าอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็กลับเหมามาใช้ทั้งหมด โดยมีได้พิจารณาความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ซึ่งล้วนนำไปสู่ความงมงายผิดพลาดสะสมหนักยิ่งขึ้น (วินัย วีระวัฒนานนท์. 2555)

การจัดการศึกษาในทางพระพุทธศาสนายึดหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ที่เน้นภาคปฏิบัติมากกว่าที่จะเป็นการเรียนการสอนในทางทฤษฎี เมื่อก้าวในเชิงบริหารต้องยอมรับว่า พระพุทธศาสนาได้ให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษาอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้พระพุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่าเป็นศาสนาแห่งการศึกษา

การศึกษาจากการร่วมลงมือปฏิบัติจริงๆ นอกจากจะหัดให้คนทำเป็น คิดเป็น แล้วยังปลูกฝังการทำงานเป็นหมู่คณะ ไม่ใช่ต่างคนต่างท่ง เพื่อว่าใครจะได้คะแนนดีกว่าใคร ซึ่งเป็นการเห็นแก่ตัวและควรใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนานิสัยที่ดีงามอื่นๆ ขึ้นมาด้วย เช่น จริยธรรมความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การรักษาความสะอาดของที่สาธารณะ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ จากการปฏิบัติจริงๆ ไม่ใช่ท่องเอาคะแนน (ประเวศ วะสี, 2526)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้รับการสถาปนาจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เพื่อให้เป็นที่ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ จึงได้กำหนดพันธกิจให้สอดคล้องกับพระราชปณิธานของพระองค์ พระผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัย กล่าวคือ ผลิตบัณฑิต วิจัย และพัฒนา ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ตลอดจนการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ให้มีความรู้เกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนาและวิชาการสมัยใหม่สำหรับนำไปประยุกต์ใช้กับศาสตร์ต่างๆ อันจะอำนวยประโยชน์แก่การดำเนินชีวิต ตลอดจนการเผยแผ่

พระพุทธศาสนาและพัฒนาสังคมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมดุลในด้านสังคม จิตใจและสติปัญญา

วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ เป็นหน่วยงานที่ขยายการศึกษาสู่ภูมิภาคของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง เมื่อปีพุทธศักราช 2552 มีนิสิตเป็นภิกษุ สามเณร และประชาชนทั่วไปสมัครเข้าเรียนครั้งแรก จำนวน 472 รูป/คน ทำให้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการขยายห้องเรียนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ มาดำเนินการจัดการเรียนการสอน ณ วัดพระพุทธบาทเขาระโดง ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขยายการให้บริการทางการศึกษาแก่ พระภิกษุสามเณร ในระดับอุดมศึกษา ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นการส่งเสริมพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น ในด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนาและศาสตร์แขนงอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมบาลี เพื่อจะได้นำไปพัฒนาสังคมประเทศชาติและพระพุทธศาสนาต่อไป

เมื่อปี พ.ศ.2553 วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ได้จัดให้มีการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจในการบริการวิชาการให้แก่สังคม โดยมีจุดมุ่งหมายในอันที่จะให้การศึกษอบรมในส่วนที่เป็นการบริการวิชาการแก่สังคม หลักสูตรดังกล่าวได้รับความสนใจจากพระภิกษุ สามเณรและประชาชนทั่วไป ด้วยความคาดหวังว่าจะสามารถนำวิชาการในด้านการบริหารจัดการ การปกครอง ไปปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จำแนกตามสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ในวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 111 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ ช่วงอายุและชั้นปีที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการให้บริการอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะและความต้องการด้านอื่นๆ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเสนอค่าสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณของผู้ตอบแบบสอบถาม ไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลโดยค่าสถิติและความเรียง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ในวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ สรุปผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีดังนี้

1.1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นคฤหัสถ์ จำนวน 86 คน บรรพชิต จำนวน 25 รูป มีช่วงอายุ 26-35 ปี จำนวน 54 คน รองลงมาคือ 20-25 ปี จำนวน 31 คน ช่วงอายุ 36-46 ปี จำนวน 20 ปี จำนวนน้อยที่สุด คือ อายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน นิสิตส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 จำนวน 32 คน รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 31 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 29 คน และชั้นปีที่ 1 จำนวนน้อยที่สุด คือ 19 คน

1.2 ผลความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ของนิสิต พบว่า โดยภาพรวมทั้งนิสิตที่เป็นคฤหัสถ์ และบรรพชิต แยกตามช่วงอายุ และชั้นปีที่ศึกษา ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายถึง มีความคิดเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนด้านการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.3 ผลความคิดเห็นด้านสื่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ของนิสิต พบว่า โดยภาพรวมทั้งนิสิตที่เป็นคฤหัสถ์ และบรรพชิต แยกตามช่วงอายุ และชั้นปีที่ศึกษา ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายถึง มีความคิดเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.4 ผลความคิดเห็นด้านการวัดผลและประเมินผล หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ของนิสิต พบว่า โดยภาพรวมทั้งนิสิตที่เป็นคฤหัสถ์ และบรรพชิต แยกตามช่วงอายุและชั้นปีที่ศึกษา ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายถึง มีความคิดเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดผลประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.5 ผลความคิดเห็นด้านให้บริการอื่นๆ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ของนิสิต พบว่า โดยภาพรวมทั้งนิสิตที่เป็นคฤหัสถ์ และ

บรรพชิต แยกตามช่วงอายุและชั้นปีที่ศึกษา ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายถึง มีความคิดเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนด้านให้บริการด้านอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นนิสิตชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 กับชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นด้านการให้บริการอื่นๆ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ในวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ในวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มีความคิดโดยรวม ดังนี้ 1) ต้องมีที่พักของนิสิต เป็นกิจจะลักษณะมากกว่านี้ 2) การออกเกรดให้แก่นิสิตท้อมต่อท้อม 3) ต้องการติดเครื่องปรับอากาศทุกห้องเรียน 4) ต้องการให้เข้มงวดเรื่องระเบียบ 5) ต้องการปรับภูมิทัศน์ด้านหน้าอาคารเรียน ควรนำต้นไม้ และดอกไม้ มาปลูกเพิ่มให้มากขึ้น 6) การเข้าห้องเรียนควรมีมาตรการเด็ดขาดและเข้มงวดมากกว่าที่เป็นอยู่ 7) การแต่งกายของนิสิตไม่ควรนุ่งสั้นจนเกินไป 8) สถานที่จอดรถยังไม่เพียงพอ ควรแบ่งเป็นที่จอดรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ให้เป็นระเบียบ 9) ควรมีโรงอาหารสำหรับนิสิตให้เพียงพอกับจำนวนนิสิตที่เรียน 10) ควรมีระบบ wifi internet ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ 11) สถานที่จอดรถให้เพียงพอ 12) ควรมีทางเข้าวิทยาลัยให้นิสิตขับรถเข้าตอนนี้ไปใช้ทางเข้าของเขากะโดง 13) ควรมีการจัดระเบียบเรื่องเครื่องแต่งกายสำหรับนิสิตให้ใสเหมือนกัน 14) อาจารย์มีความพร้อมตรงต่อเวลาในการเข้าสอน 15) ให้นิสิตสามารถตอบข้อซักถามได้ มีคำตอบที่เข้าใจง่าย สามารถนำเป็นมีแนวคิดในวันข้างหน้าได้หากมีปัญหา 16) โต๊ะนั่งเรียนไม่เหมาะสม ต้องการโต๊ะเหมือนที่ในห้องประชุม 17) ต้องการแสดงความคิดเห็นเวลาประชุม 18) ต้องการที่พักกรณีอยู่ไกล 19) ต้องการให้แก้ไขที่จอดรถ 20) ต้องการให้อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่สนุก เข้าใจง่าย 21) การประชาสัมพันธ์เรื่องผลการเรียน ตรวจสอบได้ 22) อยากให้เลิกเรียนเวลา 16.30 น.

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จำแนกตามสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตแตกต่างกันในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการให้บริการอื่นๆ พบว่า นิสิตที่มีสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือนิสิตมีความคิดเห็นทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ในวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ควรปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ตลอดจนทั้งการบริการด้านอื่นๆให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะนิสิตเป็นกลุ่มบุคคลที่จะนำความรู้ในด้านต่างๆ ไปปรับใช้ในการทำงาน การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น และการดำเนินชีวิตประจำวันได้ โดยยึดหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง เป็นสากล ก็จะทำให้เกิดความสุขอย่างแท้จริง หลักสูตรควรจัดการประชุมหรือสัมมนาหรือปฐมนิเทศแก่นิสิตหรืออาจารย์ผู้สอน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านบริการอื่นๆของหลักสูตร ก่อนทำการเปิดการเรียนการสอน และจัดการประชุมเพื่อสอบถาม หรือขอความเห็นในการดำเนินงานหรือการให้บริการของหลักสูตรหรือจัดหาช่องทางอื่นเพื่อจะรับฟังความคิดเห็นของนิสิตหรือผู้มารับบริการสม่ำเสมอ และรวบรวมนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณา กำหนดเป็นแผนพัฒนาหรือกำหนดเป็นนโยบายในการบริหารจัดการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2542) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
ประเวศ วะสี. (2526), *พุทธธรรมกับสังคม*, กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
วินัย วีระพัฒนานนท์. (2555), *นักสิ่งแวดล้อมศึกษามืออาชีพ*, พิษณุโลก:พิษณุโลกดอทคอม,
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559), *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ* สำนักนายกรัฐมนตรี,ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559.